

Křesťanská víra

je nadpřirozená ctnost od Boha vlitá do duše, kterou pro Boží pravdomluvnost věříme všemu, co nám Bůh zjevil, a k víře předkládá skrze jednu, svatou, apoštolskou a katolickou Církev. Vírou se člověk Bohu svobodně oddává, proto se ten, kdo věří, snaží poznat a plnit Boží vůli, protože „víra se projevuje láskou.“ (Gal 5,6)

Veškeré lidské poznání, má tři zdroje: vlastní zkušenost, rozum (přemýšlení) a svědkovu věrohodnost (autoritu). Poznání získané zkušeností nebo rozumem je vědění; poznání, které se opírá o svědkovu věrohodnost nazývá se víra. Slovo věřím znamená uznávat něco za pravdu pro svědectví důvěryhodného svědka. Uznáváme-li něco za pravdu pro lidskou věrohodnost, máme lidskou víru. Také nevěřící v Boha musí mnoho věřit. Přisvědčujeme-li něčemu pro autoritu Boha, máme víru božskou. Věřím v Boha znamená uznávat za pravdu všechno, co je zjeveno od Boha nejvyššího a pravdomluvného. Ale není to jen uznávání Boha, jen nějaký náboženský cit anebo náboženské založení, které někdo má nebo nemá. Je to veliký dar, který nám Duch svatý vlil do duše s Boží milostí posvěcující. Za tento dar proto často děkujeme a o jeho zachování a rozmnožení prosíme, proto se častěji modlíme vzbuzení víry, neboť víra je pro věřícího člověka největší světlo a síla; proto se horlivě ve víře vzděláváme a o její zachování se modlíme!

Co máme věřit, Bůh zjevil skrze patriarchy a proroky, a naposledy skrze svého Syna Ježíše Krista a apoštoly: „Mnohokrát a mnoha způsoby mluvil Bůh v minulosti k našim předkům skrze proroky. V této poslední době však promluvil k nám skrze svého Syna.“ (Žid 1,1-2) Co Bůh zjevil, Ježíš Kristus svěřil Katolické Církvi, aby to neporušeně zachovávala, všechny lidi učila a jim předkládala, co je jim třeba věřit a činit, aby došli spásy. „Jděte tedy, získejte za učedníky všechny národy, křtíte je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého a učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal.“ (Mt 28,19-20) Ne každému mluvícímu prisvědčujeme. Přisvědčujeme pouze tomu, kdo je věrohodný. Věřitelný je ten, o kom jsme přesvědčeni, že ví, co nám říká, a že chce povědět pravdu. Bůh je nejvyšší věrohodný: Co Bůh zjevil, musíme mít za pravdu, protože Bůh je pravda sama a nemůže se tedy ani mýlit, ani klamat. Také musíme mít za pravdu, co se nám předkládá k věření skrze Katolickou Církev, protože Ježíš Kristus udělil Církvi dar neomylnosti a výslovně poručil, abychom Církev poslouchali. „Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa.“ (Mt 28,20) „A já budu prosit Otce, a dá vám jiného Přímluvce, aby s vámi zůstal navždy: Ducha pravdy.“ (Jan 14,16-17) „Kdo poslouchá vás, poslouchá mne, kdo pohrdá vámi, pohrdá mnou.“ (Lk 10,16)

Mezi vírou a vědou je rozdíl v předmětu, v pohnutce, v podmětu a v jistotě. **Předmětem víry** jsou pravdy zjevené Bohem. Mezi pravdami zjevenými od Boha jsou i pravdy, které můžeme také poznat rozumem, například že Bůh je. Mnohé pravdy však nemůže žádný stvořený rozum poznat a tím méně pochopit, například učení o nejsvětější Trojici. Takové pravdy nazýváme **tajemství víry**.

To jsou pravdy, které jsou nad rozum, ale nejsou proti rozumu. Bůh zjevil lidem i pravdy, které sami mohou poznat svým rozumem, protože málo lidí by na ty pravdy přišlo; tyto pravdy jsou předchůdkyněmi víry, tak jako přirozenost je předchůdkyně milosti; ke spáse nedostačuje pouhé rozumové poznání těch pravd, nýbrž je třeba v ty pravdy také věřit. Svatý Pavel říká: „Bez víry se však Bohu nelze líbit; kdo chce přijít k němu, musí uvěřit, že Bůh je a odměňuje ty, kdo ho hledají.“ (Žid 11,6) Víra je dobrovolné podrobení se lidského rozumu před rozumem Božím, hold stvořeného rozumu před věčnou pravdou. Předmětem rozumové vědy jsou pouze ty pravdy, které rozum sám o sobě může poznat a pochopit. Přirozená věda však také se může zabývat pravdami nadpřirozenými. Může pátrat, jak jsou tajemství víry obsažena v Písmu svatém a v ústním podání, nebo může tajemství víry rozumovými zásadami pokud možno objasňovat a zkoumat souvislost tajemství.

Pohnutkou víry je Boží autorita, jíž jsou Boží vševědounost a pravdomluvnost. Protože Bůh je vševědoucí, nemůže se mýlit, protože je nejvyšší pravdomluvný, nemůže klamat jiné, proto svatý Pavel volá: „Vím, komu jsem uvěřil.“ (2 Tim 1,12) Kdo by uznával nějakou zjevenou větu za pravdu proto, že se mu líbí, nebo že vidí, jak je lidstvu prospěšná, neměl by víry, dokud by té věty nepřijal za pravdu pro Boží autoritu. Takový člověk by měl pouhé poznání zjevené pravdy, ale ne náboženskou víru. Křesťanská víra je nadpřirozená ctnost, kterou s povzbuzující a pomáhající Boží milostí uznáváme za pravdu věci zjevené od Boha nikoli pro vnitřní pravdu věci, pochopenou přirozeným světlem rozumu, nýbrž pro autoritu samého zjevujícího Boha, který se nemůže ani mýlit ani klamat. Pohnutka rozumové vědy je vnitřní zřejmost věci, ke které dospíváme ze zřejmých rozumových důvodů, například přisvědčujeme aritmetickým důkazům, protože poznáváme, že jinak tomu být nemůže.

Podmětem víry míníme schopnost, v níž sídlí ctnost víry a z níž vycházejí úkony víry. Víra je nejen úkon rozumu, ale i úkonem svobodné lidské vůle. Rozum poznává zjevené pravdy. Protože však zjevené pravdy nejsou samy o sobě zřejmé, rozum není nucen jim přisvědčit, nýbrž je třeba jakéhosi popudu, aby rozum přisvědčil těm pravdám. Tento popud vychází ze svobodné vůle. Svobodná vůle totiž pobádá rozum, aby těm pravdám přisvědčil, protože toho ty pravdy zasluhují. Ty pravdy jsou zajisté Boží slovo a toho je třeba poslouchat, proto úkon křesťanské víry je svobodný. Kdo nechce věřit, neuvěří, i kdyby byl o pravdě přesvědčen sebevíc. Podmět exaktních věd je pouze rozum. Rozum přisvědčuje poznaným pravdám nutně pro vnitřní zřejmost věci. Z toho je zřejmé, že rozum nejedná slepě, dává-li se od vůle pohnout, aby věřil. Než rozum přisvědčí zjeveným pravdám, chce mít jistotu, že ty pravdy jsou skutečně zjevené od Boha. Důvody, jež dokazují, že Bůh mluvil k lidem a že pravdy, které Církev hlásá a předkládá k víře jako pravdy zjevené od Boha, jsou skutečně zjevené od Boha a tudíž Boží slovo, jmenují se **důvody víry**. Nikdo by nevěřil, kdyby neuznával, že je třeba tomu věřit. Člověk potřebuje rozum k tomu, aby mohl věřit. Rozumem člověk poznává, co Bůh zjevil, a rozumem

dokazuje, že to Bůh zjevil. Rozum se vírou nesnižuje, nýbrž upokojuje. Být Božím žákem není nečestné: sám Bůh vyučuje člověka těm nejvznešenějším věcem.

Jistota víry je větší než jistota přirozených věd, protože víra se opírá o Božskou pravdu, přirozené poznání však o lidský rozum. Lidský rozum se může mýlit a dějiny dokazují, že se často mýlil, ale Bůh se mýlit nemůže, proto svatý apoštol Jan říká: „Když přijímáme svědectví lidské, tím větší platnost má svědectví Boží.“ (1 Jan 5,9) Daleko větší jistotu má člověk o tom, co přijímá od Boha, který se nemůže mýlit, než o tom, co zjišťuje vlastním rozumem, který se mýlit může. Náboženství pravdu už má, filozofie teprve pravdu hledá.

Může dojít k rozporu mezi vírou a vědou? Ač víra převyšuje rozum, přece mezi vírou a rozumem nikdy nemůže být opravdového sporu, protože týž Bůh, který zjevuje tajemství a vlévá víru, dal lidskému duchu světlo rozumu. Bůh nemůže popírat sebe sama, ani pravda nemůže odporovat pravdě. Zdánlivý rozpor vzniká obyčejně odtud, že buď články víry nebyly správně pochopeny nebo vyloženy podle smyslu Církve, nebo že pouhé domněnky (hypotézy, teorie) jsou pokládány za jisté výroky rozumu. Víra a rozum nemohou se nikdy rozcházet, nýbrž prokazují si vzájemné služby. Zdravý rozum dokazuje základy víry a osvícen světlem víry pěstuje znalost Božských věcí. Víra pak osvobozuje a chrání rozum od omylů a obohacuje jej mnohými poznatky. Církev je daleko od toho, aby překážela pěstování lidských věd a umění, naopak poskytuje lidskému bádání mnohonásobné pomoci a podpory. vždyť nejsou jí neznámy rozličné užitky, které z toho plynou lidskému životu, a Církev si jich cení. Církev uznává, že vědy a umění, jak od Boha, Pána věd, vyšly, tak zase, jsou-li správně pěstovány, za pomoci jeho milosti vedou k Bohu. Ani nezakazuje, aby tyto vědy nežívaly ve svém oboru svých vlastních základů a svého vlastního postupu, nýbrž uznává tuto oprávněnou volnost, bedlivě přihlíží k tomu, aby nepřijímaly do sebe omylů odporujících Božímu učení a v případě, že by překročily vlastní meze, nemátly to, co náleží k věcem víry. Jako světlo proniká temnoty, tak víra proniká křesťanská tajemství. Víra sahá po věcech nepřístupných, rozumí věcem neznámým, chápe věci mimořádné, dovídá se, co přijde do budoucna. Víra do svého lůna zabírá i věčnost.

Božská i lidská víra člověku jsou potřebné. Lidská víra je člověku nevyhnutelně potřeba, protože se člověk bez ní neobejde: dítě věří rodičům, žák učiteli, učeňník mistru, posluchač řečníku, čtenář spisovateli, neučený člověk učenci. Bez lidské víry nebylo by pokroku věd. Na základech, jež zbudovali předkové, stavějí potomci. Božská víra je rovněž nevyhnutelně potřebná, protože je prostředkem spásy a je přikázána. „Kdo uvěří a dá se pokřtít, bude spasen; kdo však neuvěří, bude zavržen.“ (Mr 16,16) „Bez víry se však Bohu nelze líbit.“ (Žid 11,6) **Víry je ke spáse nevyhnutelně třeba**, protože člověk je určen k cíli, který jenom skrze víru může poznat a kterého může dosáhnout jenom životem podle víry. Cílem je, aby Boha poznal a ctil, jej miloval a jemu sloužil a tak byl na věky spasen. „Spravedlivý bude žít z víry.“ (Gal 3,11) Víra

je počátek lidské spásy a kořen všeho ospravedlnění.

Božská i lidská víra jsou spojeny s obětmi. Lidská víra je spojena s menšími obětmi, protože přisvědčuje člověku, který mluví o věcech pozemských, pochopitelných, a neukládá zvláštních povinností. Avšak Božská víra žádá od nás velkých obětí: oběti rozumu i oběti srdce. Božská víra žádá od nás oběti rozumu, protože nám zjevuje Božské věci, jež někdy přesahují náš rozum. Rozum nerad uznává za pravdu, co nechápe. Božská víra žádá od nás oběti srdce, protože nám přikazuje, abychom podle ní žili. „Zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mne!“ (Mt 16,24) Abychom byli schopni a ochotni překonat tyto obtíže, Bůh nám je nápomocen svou milostí. Bůh nám pomáhá dvojitým způsobem: při našem ospravedlnění nám dává schopnost víry (vlévá ctinnost víry) a při jednotlivých úkonech víry osvěcuje náš rozum a pobádá naši vůli, abychom přijali za pravdu, co Bůh zjevil a co k víře předkládá Církev. „Milostí jste tedy spaseni skrze víru. Není to vaší zásluhou, je to dar Boží.“ (Ef 2,8) Protože Božská víra žádá oběti, je záslužná u Boha. Bůh slibuje věřícím odměnu: „Abraham Hospodinu uvěřil a on mu to připočetl jako spravedlnost.“ (Gn 15,6) Jako pozemské plody nerostou ani nezrají, jestliže je neosvěcuje a nezahřívá slunce, tak ani člověk nemůže nést dobré ovoce, tj. nemůže konat dobré skutky, nemá-li v srdci víry.

Aby se naše víra líbila Bohu a prospěla nám, musí být obecná, pevná, živá, a stálá. **Naše víra je obecná**, věříme-li všemu bez výjimky, čemu učí Církev. „Kdo nezůstává v Kristově učení, nemá Boha.“ (2 Jan 1,9) Kdo si vybírá z Kristova učení jenom to, co se mu líbí, ten nemá víry. Takový člověk věří svému rozumu, ale ne Bohu. Naše víra je **pevná**, věříme-li tak, že ani trochu nepochybujeme. Abraham „neprovinil se nedůvěrou vůči Božímu zaslíbení, ale čerpal sílu z víry, a tím vzdal Bohu čest. A proto mu to bylo uznáno za spravedlnost.“ (Řím 4,20.22) Mojžíš a Árón byli potrestáni, protože neuvěřili Hospodinu. (Nm 20,12) Panně Marii Bůh zjevil, že bude matkou Vykupitele a ona tomu pevně uvěřila. Podobně máme věřit i my všem pravdám, které Bůh zjevil a kterým učí Boží Církev. Naše víra je **živá**, jsme-li tak živi, jak toho víra žádá. „Neboť jako tělo bez duše je mrtvé, tak i víra beze skutků je mrtvá.“ (Jak 2,26) „Ne každý, kdo mi říká: Pane, Pane!, vejde do nebeského království, ale ten, kdo plní vůli mého nebeského Otce.“ (Mt 7,21) Účinně tedy věří, kdo víru osvědčuje dobrým životem. Naše víra je **stálá**, jsme-li ochotni raději všechno i život dát, než bychom od víry odpadli nebo ji zapřeli. „Já a můj dům budeme sloužit Hospodinu.“ (Joz 24,15) „Dejte pozor, bratři, aby nikdo z vás neměl srdce zlé a nevěřící, takže by odpadl od živého Boha.“ (Žid 3,12) Vytrvale věří, kdo se nedá od svaté víry ničím odvrátit. Nebojácně věří, kdo i veřejně mluví a jedná podle svaté víry. Není jako třtina větrem se klátící. Hrdě se hlásí ke Kristu a k jeho Církvi. Říká se: „Kdo se za svůj jazyk stydí, hoden potupy všech lidí.“ Ještě více by to platilo o tom, kdo by se styděl za svou víru.

Pán Ježíš o vyznávání víry řekl: „Ke každému, kdo se ke mně přiznává před lidmi, i já se přiznám před svým Otcem v nebi.“ (Mt 10,32) Protože víra není

pouze lidská činnost, nýbrž i Boží dar k zachování jako ctnost a zároveň Božská činnost jako úkon, je třeba o rozmnožení víry prosit a užívat prostředků, jimiž se víra zachovává a rozmnožuje. Prostředky, jimiž se víra jako ctnost zachovává a rozmnožuje, jsou: modlitba za víru, časté vzbuzování víry, důkladná znalost náboženství a život podle víry. „Když je někdo z vás pozadu v moudrosti, ať prosí Boha, a bude mu dána, protože Bůh všem dává štědře a bez vyčítání.“ (Jak 1,5) „Kdo však jedná podle pravdy, jde ke světlu, aby se ukázalo, že jeho skutky jsou vykonány v Bohu.“ (Jan 3,21) Proto se radostně ke své víře hlas. Zmužilé vyznání víry zajišťuje Boží odplatu a budí úctu u každého čestného člověka.

Hříchy proti víře

jsou nedostatky vlastností, které má víra mít. Nedostatek obecné víry má, kdo věří méně, než má, a to je nevěra; nebo věří více, než je správné, a dopouští se modlářství, věštění, čarování a pověry, kterými se úcta povinná Bohu přenáší na jiné bytosti; nebo si z víry vybírá, co se mu líbí, a ostatní zavrhuje, to je sektářství. Nedostatek pevné víry má za následek pochybování ve víře. Nedostatek živé víry plodí lhostejnost k víře. Z nedostatku stálé víry vzniká odpadlictví a rozkol. Proti víře se také prohřešuje, kdo ji lehkomyšlně vydává v nebezpečí nebo víru zapírá.

Nevěrou se prohřešuje, kdo vlastní vinou nevěří v Boha vůbec, odmítá jeho existenci, nebo nevěří v Boží zjevení. Takovému říkáme nevěrec neboli ateista. Nevěra může být záporná nebo kladná. Záporná nevěra je nedostatek víry u těch, kteří neměli příležitost poznat pravou víru, jako u pohanů, ke kterým ještě nepřišel katolický misionář. Tato nevěra není hřích. „Kdybych byl nepřišel a k nim nemluvil, neměli by hřích.“ (Jan 15,22) Kladná nevěra je nedostatek víry u těch, kteří pravou víru nechtějí slyšet nebo ji zavrhují. Tato nevěra je hřích a to větší než ostatní hříchy, protože člověka vzdaluje od Boha nejvíc, tak jako víra člověka k Bohu přibližuje. „Bez víry se však Bohu nelze líbit; kdo chce přijít k němu, musí uvěřit, že Bůh je.“ (Žid 11,6) Nad těmi, kteří hřeší zaviněnou nevěrou, Kristus již vynesl rozsudek: „Kdo nevěří, už je odsouzen.“ (Jan 3,18) Prameny nevěry jsou hlavně pýcha s domýšlivostí, hříšný život, nedostatečné vzdělání vůbec a náboženské zvlášť, čtení bezbožeckých spisů a stýkání se s lidmi odcizenými víře. Praktickými nevěrci jsou i agnostici, podle nichž se nemůže o Bohu nic vědět, a toto v sobě zahrnuje i lhostejnost k víře (být indiferentní).

Lhostejností ve víře se prohřešuje, kdo buď o žádné náboženství nedbá nebo všechna náboženství pokládá za stejně pravdivá a dobrá. Lhostejnost ve víře je teoretická a praktická. Teoretická lhostejnost pokládá všechna náboženství za stejně pravdivá a dobrá: „Víra jako víra. Víra není tou hlavní věcí.“ Tato lhostejnost je nerozumná, nepřirozená a hříšná. Je nerozumná, protože prohlašuje všechna náboženství za stejně pravdivá a dobrá, ač si odporují v podstatných věcech. Je nepřirozená, protože jedná proti lidské přirozenosti.

Lidská přirozenost je stvořena pro pravdu a line k pravdě. Ale indiferentismus tuto touhu u člověka ubíjí. Je hříšná, protože si neváží Božího Syna a jeho díla. Vždyť Boží Syn přišel proto na svět, aby vydal svědectví pravdě. Když stál před Pilátem, řekl: „Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě.“ (Jan 18,37) Praktická lhostejnost záleží v tom, že křesťan nedbá o žádné náboženství, zanedbává vyučování křesťanskému náboženství a podle této víry nežije. O takových křesťanech Kristus Pán říká: „Znám tvé skutky, nejsi ani studený ani horký. Takto však, protože jsi vlažný, ani horký, ani studený, vyplivnu tě z úst.“ (Zj 3,15-16) Od náboženské lhostejnosti je třeba rozeznávat **toleranci**, tj. náboženskou snášelivost, která záleží v tom, že jinověrcovu osobu milujeme, ale zavrhuje jeho omyly. K jinověrcům se máme chovat s bratrskou láskou, pro jejich víru jimi nepohrdáme, neposmíváme se jim a nepronásledujeme je. Byl by to hřích proti lásce k bližnímu. Bůh činí podobně: nepravdy a hříchů nenávidí, ale osobám činí dobře, „on dává vycházet svému slunci pro zlé i pro dobré a sesílá déšť spravedlivým i nespravedlivým.“ (Mt 5,45) Kdo byl odmalička vychován v nepravé víře a pokládá ji pevně za pravou, nemá hřích, dokud nepozná víru pravou. Výslovně je Katolickou Církví zakázáno přijímat od jinověrců svátosti, jen v poměru k pravoslavným je to za určitých okolností dovoleno.

Mnohobožství (polyteisté) a **modloslužba** (idololatrie) zbožšťují tvora, moc, peníze, dokonce i ďábla. Modlářstvím se prohřešuje, kdo vzdává božskou poctu tvorům, například nebeským tělesům, slunci, hvězdám, zvířatům, modlám. Modlářstvím hřešili Izraelité, kteří se klaněli zlatému teleti (Ex 32) a Bálovi. Jak pošetilé a trestuhodné je modlářství, líčí Mdr 13,1-19 a prorok Iz 44,10-20. Modlářství pohanů je kult ďábla: „Všechna božstva národů jsou bůžci, ale Hospodin učinil nebe.“ (Žl 96,5) Svätý apoštol Pavel učí: „Víme, že není na světě žádná modla, která by byla Bohem“ (1 Kor 8,4), ale „když pohané přinášejí nějakou oběť, obětují to zlým duchům, a ne Bohu.“ (1 Kor 10,20) Také svatí Otcové prohlašují modlářství za ďáblův kult a vysvětlují odtud pohanské věštby a jiné podivné věci. Modlářstvím je také zbožňování přírody (materialisté) či člověka (panteisté). Ve francouzské revoluci takovým modlářstvím bylo uctívání lidského rozumu. Modlářům se podobají ti, kteří více než Boha hledí si majetku. Svätý Pavel počítá k modlářům i lakomce (Ef 5,5) a lidi, jejichž bůh je břicho (Flp 3,19). Modlářství není hříchem, plyne-li z nezaviněné nevědomosti. Ve Starém zákoně Bůh zakázal zhotovovat posvátné sochy a malovat posvátné obrazy, poněvadž tehdy bylo velké nebezpečí, že by židé po způsobu pohanů těm sochám či obrazům vzdávali božskou poctu. Byl to zákaz, který se týkal jen starozákonních obřadů. V Novém zákoně starozákonní obřadní předpisy spolu s oběťmi byly Kristem Pánem zrušeny, proto i tento zákaz zhotovovat obrazy a sochy přestal, poněvadž přestalo nebezpečí takového modlářství. My se neklaníme sochám a obrazům, nýbrž jedině Bohu. Jeho dobrotu a moc oslavujeme v osobách a činech světců, jež nám sochy a

obrazy živě připomínají.

Pověra je úchylkou kultu, který se má vzdávat pravému Bohu, a která se vyjadřuje také různými formami zbožštění, magie, čarodějnictví a spiritismu. Pověrou či pověřčivostí hřeší, kdo některým zjevům, prostým věcem nebo úkonům připisuje tajnou moc, kterou jim Bůh nedal. Pověřčiví lidé věří, že určité dny nebo čísllice jsou šťastné či nešťastné a podle toho se zařizují. Dále kdo věří, že bude šťasten, zdrav a nezranitelný, dokud bude mít u sebe určité věci, tzv. talismany. Pověra je nejvíce rozšířena tam, kde je málo víry a důvěry v Boha. Není však pověřčivostí nosit u sebe posvěcené věci, obrázky a ostatky svatých a očekávat od nich účinky, jež jim byly propůjčeny svěcením, nebo kterých lze dojít, uctíváme-li zbožně obrazy a ostatky svatých. Kdo uctívá náležitě ostatky a obrazy svatých, může spoléhat na přímluvu těch světců, jejichž obrazy nebo ostatky uctívá.

Pověřčivým věštěním hřeší, kdo se chce prostředky, které se svou přirozeností k tomu nehodí, nebo pomocí zlého ducha dovědět budoucí nebo skryté věci. Při věštbě ďábel odpovídá skrze modlu, při mámení zlý duch mámí člověka, tj. zjevuje se mu v rozličné podobě nebo působí na jeho obrazotvornost. Satan také dává odpovědi skrze živého člověka, jehož užívá jako svého nástroje, nebo se démon tváří, jakoby vzkřísil mrtvého, aby dával odpovědi, nebo zlý duch poučuje skrze vnitřnosti zvířat či znamení na zemi. Pověřčivý člověk věří, co mu kdo hádal z čar na rukou či z obličeje člověka (fyziognomie), z karet nebo postavení a pohybu hvězd (astrologie), z letu ptáků či jejich zpěvu; sem patří tahání planet a čísel, pověry štedrovečerní a vánoční, velikonoční aj. Ani snům se nemá věřit. Není tedy možné věřit horoskopům, ani chodit ke kartářce. Dnes jsou hojně k dostání snáře a jiná astrologická literatura. Kdo toto kupuje nebo dělá, ukazuje, že jeho víra je chabá. Kdo má vážný úmysl dovědět se uvedeným způsobem budoucí nebo skryté věci, hřeší, protože chce nepravou cestou poznat to, co může vědět jen vševědoucí Bůh. Takový hřeší, neboť se zde buď výslovně anebo mlčky dovolává zlý duch, aby vyzkoumal skryté věci. Ve Starém zákoně byl stanoven trest smrti tomu, kdo by hledal pomoci u věštců, hadačů a čarodějů. V Lv 20,6 čteme: „Proti člověku, který se bude obracet na duchy zemřelých a na věštcce, aby s nimi smilnil, obrátím svou tvář a vyloučím ho z jeho lidu.“

S pověřčivým věštěním souvisí také **duchařství**, které provozují spiritisté. Latinské slovo spiritus znamená duch. Spiritisté hledají poučení a pomoci u duchů nebo duší zemřelých lidí. Je tu snaha dorozumívat se s dušemi ze záhrobí a dovídat se od nich skryté věci nebo aby způsobili něco podobného zázrakům. Z Božího dopuštění by se s pomocí zlého ducha něco takového mohlo stát, neboť ten může preludem nebo skutečně všelicos způsobit, co převyšuje lidské síly. Většinou však spiritistické úkazy vznikají podvodem pořadatelů a lehkověrností či sebeklamem účastníků. Mnoho se dá také vysvětlit přirozenou cestou, například zvýšenou citlivostí média, nervovou silou, která působí na hmotné předměty, jasnozřením, sugescí nebo přenášením představ či hypnózou,

tj. takovým ovlivněním obrazotvornosti přítomných osob, že jsou vnuceny jejich mysli určité představy nebo jejich vůli určité úkony. Styk s domnělými duchy jim obyčejně má zprostředkovávat médium, které při seancích upadne do transu. Ve spiritismu bylo napácháno mnoho podvodů. Výpovědi připisované duchům se zpravidla shodují s názory média nebo přítomných a odporují zjeveným Božím pravdám, proto Církev věřícím přísně zapovídá spiritistické pokusy konat ani se jich účastnit. Ve středověku se všeobecně rozšířila domněnka, že lze vejít ve spojení se zlým duchem a s jeho pomocí konat neobyčejné věci ku prospěchu nebo ke škodě lidí. Je to zvláště nebezpečný hřích, neboť návštěva spiritistických kroužků (seancí, sedánek) působí těžké duševní poruchy a podrývá víru. Tento pověrečný pokus nahlédnout do tajů záhrobí, jež z Boží vůle člověku na zemi mají zůstat skryté, bývá trestán již zde na zemi.

Magií, čarováním neboli kouzelnictvím, čary či kouzly se prohřešuje, kdo pomocí zlého ducha nebo tajemných sil chce konat neobyčejné věci podobné zázrakům. Pravých zázraků zlý duch konat nemůže, ale může konat věci podobné zázrakům. Když Áron vrhl svou hůl před faraónem a proměnila se v hada, egyptští čarodějové učinili podobně (Ex 7,10-12). Ve Starém zákoně čarodějové byli trestáni smrtí. „Čarodějům nedopustíš být na živu.“ (Ex 22,18) Kristus Pán předpověděl: „Vystoupí totiž falešní mesiášové a proroci, budou konat velká znamení a divy, aby svedli, kdyby to bylo možné, i vyvolené.“ (Mt 24,24) A svatý Pavel praví o Antikristu, že „onen bezbožník – podporován satanem – vystoupí s velikou mocí, s falešnými divy a zázraky a se všemi možnými bezbožnými pletichami ke zkáze těch, kdo jsou určeni k záhubě za to, že nepřijali lásku k pravdě, aby byli spaseni.“ (2 Sol 2,9-10). Osoby podezřelé z čarodějství i u křesťanů byly přísně trestány. Bohužel, někdy upadly v podezření a byly usmrceny nevinné osoby, například Panna Orleánská. Od kouzelnictví hříšného je třeba rozeznávat eskamotérství zvané též kouzelnictví, které však spočívá v tom, že člověk obratností a optickým klamem koná podivné věci, aby obveselil obecenstvo.

Sektářstvím se prohřešuje, kdo tvrdošjně nevěří pravdě křesťanského náboženství, kterou Církev předkládá k víře nebo věří jinak, než jak učí Církev. K sektářství je třeba poblouzení rozumu proti víře a zatvrzelosti vůle. Vyskytuje-li se u člověka pokřtěného, je formální. Kde není zatvrzelosti, tam je pouze sektářství materiální. Sektářství formálního může se někdo dopustit pouze v mysli nebo také slovy a skutky. Dle toho rozeznáváme formální sektářství vnitřní a vnější. Formální vnější sektářství se trestá vyloučením z Církve. Bůh dopouští sektářství, aby se nevěřící oddělili od věřících a věřící měli příležitost ukázat, že mají víru v skutku pevnou a stálou. Svatý Pavel říká: „Nedá se tomu vyhnout, že mezi vámi dojde k rozštěpení. Tak se aspoň ukáže, kteří z vás jsou opravdu dobří.“ (1 Kor 11,19) „Sektáře jednou nebo dvakrát důrazně napomeň, ale pak už s ním přeruš styky. Víš přece, že takový člověk je zkažený a sám se odsuzuje.“ (Tit 3,10-11) Sektářů je třeba se varovat.

Pochybováním o víře se prohřešuje, kdo dobrovolně svoluje k myšlence, že by mohlo být něco nepravda, co Církev předkládá k víře. Když někoho obtěžují myšlenky proti víře, je to obyčejně pokušení a není to ještě hřích. V tom případě má se takový pomodlit aspoň krátké vzbuzení víry: „Pane Ježíši, pevně věřím všemu, co jsi zjevil a čemu učí Katolická Církev. Posilni mou víru!“ Když něčemu z Božích pravd dobře nerozumíš, požádej kněze, aby ti to vysvětlil. Pochybovat o víře a pokušení proti víře nejsou hřích, pokud se jim bráníme a máme vůli věřit všemu, čemu učí Církev, ale dobrovolné pochybnosti o víře jsou hříšné, protože tím pochybujeme také o Boží pravdomluvnosti a o neomylnosti učitelského úřadu Církve. Ještě horší je náboženský skepticismus, kde pochybování je účelem, tj. kdo ze zásady v sobě a v jiných probouzí a udržuje pochybnosti o křesťanských pravdách. Prostředky proti tomuto hříchu jsou: modlitba, vzbuzování víry, čtení dobrých knih, stýkání se s lidmi zbožnými.

Odpadlictvím (apostazí) se prohřešuje, kdo se zřiká křesťanské víry a odpadá od Církve, jako například Julián Apostata. Odpadlíkem (apostatou) se nazývá nejenom ten, kdo po přijetí křtu přechází k nepravému náboženství, například židovskému nebo mohamedánskému, nýbrž i ten, kdo nepřestupuje k jinému náboženství, ale křesťanského učení se úplně zřiká. Sem náležejí racionalisté, naturalisté, pantheisté, lidé bez vyznání a zednáři. Církevním trestem na odpadlictví je vyloučení z Církve.

Rozkolem (schismatem) se prohřešuje, kdo se odštěpuje od církevní jednoty. Schismatici církevní učení podržuje, ale poslušnost Církvi a její hlavě vypovídá. Rozkol upravuje cestu k sektářství, proto svatý Jeroným říká: „Není rozkolu, který by si nevymyslel nějakého bludu, aby se nezdálo, že se odloučil právem od Církve.“ Všichni, kteří se nepodrobují římskému papeži, jsou rozkolníci. Tvrdí-li však zároveň, že římský papež není nejvyšší hlavou Církve a Kristův zástupce na zemi, stávají se sektáři. Aby katolický křesťan nepozbyl víry, je mu hlavně třeba se varovat hříšného života, nevěrecké čteny a důvěrného stýkání se s nevěřícími. Písmo svaté říká: „Každý totiž, kdo páchá zlo, nenávidí světlo a nejde ke světlu, aby jeho skutky nebyly odhaleny.“ (Jan 3,20) „Mějte se na pozoru před nepravými proroky: přicházejí k vám převlečení za ovce, ale uvnitř jsou draví vlci.“ (Mt 7,15) Kdo má vzácný poklad, chrání jej pečlivě před každým nebezpečím. Podobně i ty opatruj co nejlépe své velké bohatství: Svou víru! Pečlivě se v ní vzdělávej a vroucně se modli, abys ji vždy zachoval, „je to dar Boží!“ (Ef 2,8) Pán Ježíš o zapírání víry řekl: „Každého, kdo mě před lidmi zapře, zapřu i já před svým Otcem v nebi.“ (Mt 10,33)